

VOORSTEL

Algemeen Bestuur

ONDERWERP	Pilot Zelfredzaamheid en Spoorveiligheid (Z&S) Borne	AGENDAPUNT	E12a
DATUM	16 februari 2015		
OPENBAAR	ja	BEHANDELD DOOR	E. Misana/ N. Teesink
REGISTRATIENUMMER	[Registratienummer]	TELEFOONNUMMER	088 256 8454
PORTEFEUILLEHOUDER	R. Welten		

Besluit

[Toelichting]

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

- kennis te nemen van de resultaten van de pilot Zelfredzaamheid & spoorveiligheid;
- de aanbevelingen over te nemen als uitgangspunten voor de doorontwikkeling van de standaard werkwijze risicocommunicatie in Twente;
- opdracht te geven aan het Veiligheidsbureau om de vervolgpiloten van de pilot - de mobiele applicatie, doorontwikkeling bewonersoefening/serious game en effectieve alarmering – verder uit te werken in separate voorstellen.

Samenvatting

Als vervolg op het rapport Veiligheid Spoor, liep tot eind 2014 de pilot Zelfredzaamheid & Spoorveiligheid (Z&S). De doelstelling van het project is het - in samenwerking tussen veiligheidsregio, gemeente én burgers - het bevorderen van het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van omwonenden van het spoor door middel van risicocommunicatie. Gemeente Borne heeft als pilotgemeente gefungeerd.

De in dit project ontwikkelde werkwijze en communicatiestrategie is bewezen effectief en draagt bij aan het vergroten van het risicobewustzijn, het verantwoordelijkheidsgevoel en de zelfredzaamheid van inwoners. Daarmee biedt de ontwikkelde werkwijze een gefundeerde basis om inwoners te helpen zelfredzamer te worden, ook toepasbaar op andere gemeenten, specifieke doelgroepen of andere risico's. Als eindproduct levert dit project daarom een toolkit op, die hiervoor concrete middelen bevat.

De aanbevelingen bieden, naast de activiteiten binnen de pilot, mogelijkheden voor de innovatieve doorontwikkeling van de huidige activiteiten en middelen. Voorgesteld wordt daarom deze doorontwikkeling in 2015 in vervolgpiloten voort te zetten dan wel in gang te zetten.

Aan het algemeen bestuur

Aanleiding

Overheden en hulpdiensten doen in toenemende mate een beroep op de zelfredzaamheid van burgers in (voorbereiding op) noodsituaties. Onmiddellijk en adequaat handelen door omwonenden bij een incident met gevaarlijke stoffen op het spoor kan van levensbelang zijn. Met name in de eerste minuten, wanneer de hulpdiensten nog niet ter plaatse zijn, is men op zichzelf en elkaar aangewezen. Juist dan is het belangrijk dat inwoner alert en zich bewust zijn van scenario's en handelingsperspectieven. Echter, mensen moeten dan wel goed geïnformeerd zijn; weten wat de risico's en effecten voor hun zijn, zodat ze op tijd een gevaarlijke situatie kunnen herkennen en het beste handelingsperspectief kunnen kiezen (i.e., vluchten of schuilen).

Bij het verhogen van het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid – en daarmee het beter beheersbaar maken van een incident bij het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor in de voorbereidende, maar ook in de operationele en herstelfase – speelt een effectieve risicocommunicatie een cruciale rol. Maar hoe bevorderen we de zelfredzaamheid van inwoners? Deze vraag staat centraal in dit project, waarin gemeente Borne als pilotgemeente fungeert.

Beoogd resultaat

Het kenmerkende is, dat we samen mét de burgers werken aan een betere informatievoorziening en hen helpen zich voor te bereiden op een mogelijk ongeval, met name in de eerste minuten waarin mensen op zichzelf en elkaar zijn aangewezen. De doelstelling van de pilot is:

Het – in samenwerking tussen veiligheidsregio, gemeente en de inwoners zelf – vergroten van het risicobewustzijn en zelfredzaamheid van burgers en aanwezigen in de invloedsgebieden rondom het spoor door middel van het ontwikkelen en inzetten van een modelaanpak voor concrete en gerichte risicocommunicatie activiteiten.

Het eindproduct van de pilot is een toolkit, die een modelaanpak voor risicocommunicatie bevat waarmee gemeenten invulling kunnen geven aan zelfredzaamheidsbevordering rondom spoorveiligheid. Deze modelaanpak is bewezen effectief in het vergroten van het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners.

Uitkomsten pilot Zelfredzaamheid en spoorveiligheid

Vastgesteld kan worden dat de doelstelling van de pilot is bereikt. De effectmeting heeft uitgewezen dat de ontwikkelde communicatie aanpak het beoogde effect heeft gehad op zowel het risicobewustzijn als de zelfredzaamheid van de inwoners van de pilotgemeente. En vanwege het (zeer gunstige) effect van de nieuwe communicatie aanpak worden in het rapport ook aanbevelingen gedaan voor de standaard werkwijze van risicocommunicatie in Twente.

Financiële consequenties

De activiteiten in de pilot zijn grotendeels gefinancierd uit provinciale subsidiegelden van provincie Overijssel en deels uit de reguliere werkzaamheden van Veiligheidsregio Twente en gemeente Borne. De provincie Overijssel heeft inmiddels vastgesteld dat het project mooie resultaten heeft opgeleverd en heeft de subsidie volledig toegekend.

De resultaten van de pilot geven aanleiding om de spin-offs die als aandachtspunten uit het project naar voren zijn gekomen, uit te gaan voeren. Hierbij valt te denken aan effectieve(re) alarmering van inwoners, doorontwikkeling van de meest succesvolle middelen richting digitale versies, etc. Omdat deze buiten de reikwijdte van de huidige pilot vielen, maar waardevol zijn bij het vergroten van de zelfredzaamheid van de burger in de toekomst, zullen deze in separate voorstellen worden voorgelegd aan het bestuur van VRT.

Bijlage(n)

1

Enschede, 28 januari 2015

Het dagelijks bestuur

Secretaris,
H.G.W. Meuleman

Voorzitter,
mr. G.J. de Graaf